

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. vasario 10 d.^{*i}

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Galiojimas – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija nagrinėti prašymą nutraukti santuoką – SESV 18 straipsnis – Reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 – 3 straipsnio 1 dalies a punkto penkta ir šešta įtraukos – Gyvenimo laikotarpio trukmės, reikalaujamos siekiant nustatyti jurisdikciją turintį teismą, skirtumas – Teismo, kuriam pateiktas prašymas, valstybėje narėje gyvenančio asmens, kuris yra jos pilietis, ir šioje valstybėje gyvenančio asmens, kuris nėra jos pilietis, atskyrimas – Diskriminacija dėl pilietybės – Nebuvimas“

Byloje C-522/20

dėl *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) 2020 m. rugsėjo 29 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. spalio 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

OE

prieš

VY

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro trečiosios kolegijos pirmininko pareigas einanti antrosios kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (pranešėja) ir N. Wahl,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Balta ir T. Haas,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wasmeier ir M. Wilderspin,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL L 338, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 243), 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštos įtraukos galiojimo ir pasekmių, galinčių kilti dėl galimo šios nuostatos negaliojimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant OE ir jo sutuoktinės VY ginčą dėl Austrijos teismuose pateikto prašymo nutraukti santuoką.

Teisinis pagrindas

- 3 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1347/2000 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis abiejų sutuoktinių vaikams, pripažinimo bei vykdymo (OL L 160, 2000, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 209), kuris nuo 2005 m. kovo 1 d. buvo panaikintas Reglamentu Nr. 2201/2003, 12 konstatuojamoji dalis buvo suformuluota taip:

„Reglamente įtvirtinti jurisdikcijos pagrindai grindžiami taisykle, kad tarp suinteresuotos šalies ir jurisdikciją turinčios valstybės narės turi būti faktinis ryšys; Sprendimas įtraukti tam tikrus pagrindus tolygus faktui, kad jie yra skirtingose nacionalinėse teisinėse sistemose ir juos pripažįsta kitos valstybės narės.“

- 4 Reglamento Nr. 2201/2003 1 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Europos bendrija yra iškėlusি sau tikslą sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas. Šiuo tikslu Bendrija, be kita ko, turi patvirtinti teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose priemonės, būtinas, kad vidaus rinka tinkamai veiktų.“

- 5 Šio reglamento 1 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje nurodyta:

„Šis reglamentas taikomas bet kokio pobūdžio teismo civilinėms byloms, susijusioms su:

- a) su santuokos nutraukimu, gyvenimu skyrium (separacija) ar santuokos pripažinimu negaliojančia;

<...>“

6 Minėto reglamento 3 straipsnyje „Bendroji jurisdikcija“ nurodyta:

„1. Bylose, susijusiose su santuokos nutraukimu, gyvenimu skyrium (separacija) ir santuokos pripažinimu negaliojančia, jurisdikciją turi teismai, esantys toje valstybėje narėje:

a) kurios teritorijoje:

- yra sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta, arba
- buvo sutuoktinių paskiausia nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu vienas iš sutuoktinių joje tebegyvena, arba
- yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba
- yra vieno iš sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu buvo paduotas bendras pareiškimas, arba
- yra pareiškėjo nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu jis arba ji ten gyveno ne trumpiau kaip metus iki pareiškimo padavimo, arba
- yra pareiškėjo nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu jis arba ji ten gyveno ne trumpiau kaip šešis mėnesius iki pareiškimo padavimo ir yra atitinkamos valstybės narės pilietis arba, kalbant apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, jeigu joje yra pareiškėjo nuolatinė gyvenamoji vieta;

b) kurios pilietybę turi abu sutuoktiniai arba, kalbant apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurioje yra abiejų sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta.

2. Šiame reglamente „nuolatinė gyvenamoji vieta“ turi tokią pat reikšmę kaip Jungtinės Karalystės ir Airijos teisinėse sistemose.“

7 To paties reglamento 6 straipsnyje „Išimtinis jurisdikcijos pobūdis pagal 3, 4 ir 5 straipsnius“ nustatyta:

„Sutuoktinis:

- a) kurio nuolatinė [įprastinė] gyvenamoji vieta yra valstybės narės teritorijoje arba
- b) kuris yra valstybės narės pilietis arba, kalbant apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra vienos iš pastarųjų valstybių narių teritorijoje,

gali būti paduotas į teismą kitoje valstybėje narėje tik 3, 4 ir 5 straipsniuose nustatyta tvarka.“

Ginčas pagrindinėje byloje ir prejudiciniai klausimai

8 2011 m. lapkričio 9 d. Italijos pilietis OE ir Vokietijos pilietė VY susituokė Dubline (Airija).

9 Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 2018 m. gegužės mėn. OE išvyko iš bendros poros įprastinės gyvenamosios vietos Airijoje ir nuo 2019 m. rugpjūčio mėn. gyvena Austrijoje.

- 10 2020 m. vasario 28 d., t. y. Austrijoje pragyvenęs daugiau nei šešių mėnesių laikotarpį, OE *Bezirksgericht Döbling* (Döbling apylinkės teismas, Austrija) pateikė prašymą nutraukti santuoką su VY.
- 11 OE tvirtina, kad vadovaudamasis nediskriminavimo dėl pilietybės principu kitos valstybės narės nei teismo vietos valstybė pilietis, prieš pat prašymo nutraukti santuoką padavimą tik šešiis mėnesiais gyvenęs tos teismo vietos valstybės teritorijoje, turi teisę remtis šios valstybės teismų jurisdikcija pagal Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šestą įtrauką, o tai reikštų, kad netaikoma šios nuostatos penkta įtrauka, kurioje reikalaujama ne trumpesnio nei vieno metų gyvenimo prieš pat šio prašymo padavimą.
- 12 2020 m. balandžio 20 d. sprendimu *Bezirksgericht Döbling* (Döbling apylinkės teismas) atmetė OE prašymą nusprendęs, kad neturi jurisdikcijos jo nagrinėti. Šio teismo teigimu, Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje ir šeštoje įtraukose įtvirtintos diferenciacijos pagal pilietybę tikslas yra išvengti to, kad pareiškėjas manipuliuojamas pasiektų, kad būtų pripažinta konkrečios valstybės narės teismų jurisdikcija.
- 13 *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Vienos apygardos civilinių bylų teismas, Austrija), gavęs apeliacinį skundą, 2020 m. birželio 29 d. nutartimi paliko galioti *Bezirksgericht Döbling* (Döbling apylinkės teismas) nutartį.
- 14 OE dėl šios nutarties pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija).
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje ir šeštoje įtraukose nustatytas atskyrimas pagal suinteresuotojo asmens faktinio gyvenimo šalyje trukmę grindžiamas tik pilietybės kriterijumi. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priminė, kad yra asmenų, kurie gimė ir augo valstybėje narėje neturėdami pilietybės, ir mano, kad šis kriterijus neparodo reikšmingo skirtumo tarp suinteresuotojo asmens integracijos ir jo artimo ryšio su atitinkama valstybe nare. Todėl jam kilo abejonių dėl skirtingo požiūrio, kylančio iš šių Reglamento Nr. 2201/2003 nuostatų, atitikties nediskriminavimo dėl pilietybės principui, įtvirtintam SESV 18 straipsnyje.
- 16 Be to, jei toks skirtingas vertinimas prieštarauja nediskriminavimo principui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl iš to kylančių teisinių pasekmių tokioje byloje, kaip pagrindinė.
- 17 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 2201/2003] 3 straipsnio [1 dalies] a punkto šešta įtrauka pažeidžiamas SESV 18 straipsnyje įtvirtintas nediskriminavimo principas, nes joje, atsižvelgiant į pareiškėjo pilietybę, numatyta trumpesnė gyvenamosios vietos valstybės teismų jurisdikciją lemianti gyvenimo šalyje trukmė, palyginti su šio reglamento 3 straipsnio [1 dalies] a punkto penkta įtrauka?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar toks nediskriminavimo principo pažeidimas reiškia, kad pagal [Reglamento Nr. 2201/2003] 3 straipsnio [1 dalies] a punkto penktoje įtraukoje nustatytą bendrą taisyklę visiems pareiškėjams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, taikoma dvylikos mėnesių gyvenimo šalyje trukmės sąlyga, kurios reikalaujama norint remtis gyvenamosios vietos teismo jurisdikcija, ar vis dėlto preziumuotina, kad visiems pareiškėjams taikoma šešių mėnesių gyvenimo šalyje trukmės sąlyga?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 18 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal SESV 18 straipsnyje įtvirtintą nediskriminavimo dėl pilietybės principą draudžiama, kad gyvenamosios vietos valstybės narės teismo jurisdikcija, kaip antai numatyta Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje, būtų siejama su minimalia pareiškėjo gyvenimo šalyje trukme prieš pat prašymo padavimą, kuri yra šešiais mėnesiais trumpesnė nei šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje įtraukoje numatyta gyvenimo šalyje trukmė dėl to, kad suinteresuotasis asmuo yra tos valstybės narės pilietis.
- 19 Remiantis suformuota jurisprudencija, pagal nediskriminavimo arba vienodo požiūrio principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas nėra objektyviai pagrįstas (žr., be kita ko, 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Centraal Israëlitisch Consistorie van België ir kt.*, C-336/19, EU:C:2020:1031, 85 punktą ir 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Alvarez y Bejarano ir kt. / Komisija*, C-517/19 P ir C-518/19 P, EU:C:2021:240, 52 ir 64 punktus).
- 20 Skirtingų situacijų panašumą reikia vertinti atsižvelgiant į visus joms būdingus veiksniai. Šie veiksniai turi būti nustatyti ir įvertinti, be kita ko, atsižvelgiant į Sąjungos akto, kuriame įtvirtintas atitinkamas skirtumas, dalyką ir tikslą. Be to, turi būti atsižvelgta į srities, kuriai atitinkamas aktas priklauso, principus ir tikslus (žr., be kita ko, 2019 m. birželio 6 d. Sprendimo *P. M. ir kt.*, C-264/18, EU:C:2019:472, 29 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *HK / Komisija*, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, 67 punktą).
- 21 Teisingumo Teismas dėl Sąjungos teisės aktų leidėjo vienodo požiūrio principo laikymosi teisminės kontrolės taip pat yra nusprendęs, kad šis teisės aktų leidėjas, vykdydamas jam suteiktus įgaliojimus, turi plačią diskreciją, kai imasi priemonių srityje, kurioje reikia priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus, ir kai turi atlikti sudėtingus vertinimus. Taigi tik akivaizdžiai netinkamas šioje srityje nustatytos priemonės pobūdis atsižvelgiant į kompetentingų institucijų siekiamą tikslą gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (žr., be kita ko, 2019 m. birželio 6 d. Sprendimo *P. M. ir kt.*, C-264/18, EU:C:2019:472, 26 punktą).
- 22 Vis dėlto pagal šią jurisprudenciją net ir turėdamas tokią diskreciją Sąjungos teisės aktų leidėjas privalo savo sprendimą pagrįsti objektyviais ir atitinkamu teisės aktu siekiamą tikslą atitinkančiais kriterijais (2019 m. birželio 6 d. Sprendimo *P. M. ir kt.*, C-264/18, EU:C:2019:472, 27 punktą).
- 23 Būtent paisant pirma nurodytų principų reikia patikrinti, ar, be kita ko, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytomis jurisdikcijos taisyklėmis siekiamą tikslą, pareiškėjo, kaip antai OE, kuris įprastai gyvena kitos nei jo pilietybės valstybės narės teritorijoje ir

kuris tos valstybės teismuose inicijuoja santuokos ryšių nutraukimo procesą, situacija nėra panaši į pareiškėjo, kuris yra minėtos valstybės narės pilietis, situaciją, todėl nediskriminavimo principui neprieštarauja pirmajam asmeniui taikomas reikalavimas gyventi tos pačios valstybės narės teritorijoje ilgesnį laikotarpį, kad galėtų pareikšti ieškinį.

- 24 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 2201/2003 1 konstatuojamosios dalies, šis reglamentas prisideda kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas. Šiuo tikslu šio reglamento II ir III skyriuose, be kita ko, nustatytos taisyklės, susijusios su jurisdikcija ir sprendimų dėl santuokos ryšių nutraukimo pripažinimu ir vykdymu, kuriomis siekiama užtikrinti teisinį saugumą (2021 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *IB (Sutuoktinio nuolatinė gyvenamoji vieta – Santuokos nutraukimas)*, C-289/20, EU:C:2021:955, 31 punktą ir nurodyta jurisprudencija).
- 25 Šiuo klausimu minėto reglamento 3 straipsnyje, kuris yra jo II skyriuje, nustatyti bendri jurisdikcijos kriterijai bylose dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacija) ir santuokos pripažinimo negaliojančia. Šie objektyvūs, alternatyvūs ir išimtinio pobūdžio kriterijai atitinka būtinybę priimti teisės aktus, kurie būtų pritaikyti prie konkrečių poreikių spręsti konfliktus bylose, susijusiose su santuokos ryšių nutraukimu (2021 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *IB (Sutuoktinio nuolatinė gyvenamoji vieta – Santuokos nutraukimas)*, C-289/20, EU:C:2021:955, 32 punktą).
- 26 Nors Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje–ketvirtoje įtraukose aiškiai daroma nuoroda į įprastinės sutuoktinių gyvenamosios vietos ir atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos kriterijus, pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktą ir šeštą įtraukas leidžiama taikyti pareiškėjo įprastinės gyvenamosios vietos teismo (*forum actoris*) jurisdikcijos taisyklę (2021 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *IB (Sutuoktinio nuolatinė gyvenamoji vieta – Santuokos nutraukimas)*, C-289/20, EU:C:2021:955, 33 punktą).
- 27 Iš tiesų šiomis nuostatomis, taikant tam tikras sąlygas, valstybės narės, kurios teritorijoje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, teismams pripažįstama jurisdikcija nagrinėti bylas dėl santuokos ryšių nutraukimo.
- 28 Taigi minėto reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje įtraukoje įtvirtinta tokia jurisdikcija, jeigu pareiškėjas joje gyveno ne trumpiau kaip vienus metus prieš pat šio prašymo padavimą, o to paties reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje pareiškėjo gyvenimo šalyje laikotarpis sutrumpintas iki šešių mėnesių prieš pat prašymo padavimą tuo atveju, kai jis yra atitinkamos valstybės narės pilietis (2016 m. spalio 13 d. Sprendimo *Mikołajczyk*, C-294/15, EU:C:2016:772, 42 punktą).
- 29 Iš jurisprudencijos matyti, kad Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnyje nustatytomis jurisdikcijos taisyklėmis, įskaitant numatytąsias šio straipsnio 1 dalies a punkto penktoje ir šeštoje įtraukose, siekiama užtikrinti pusiausvyrą tarp, viena vertus, asmenų judumo Europos Sąjungoje, be kita ko, apsaugant sutuoktinio, kuris po santuokos krizės išvyko iš bendros gyvenamosios vietos valstybės narės, teises, ir, kita vertus, teisinio saugumo, visų pirma kito sutuoktinio teisinio saugumo, garantuojant, kad pareiškėją ir valstybę narę, kurios teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, sietų faktinis ryšis (šiuo klausimu žr. 2016 m. spalio 13 d. Sprendimo *Mikołajczyk*, C-294/15, EU:C:2016:772, 33, 49 ir 50 punktus ir 2021 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *IB (Sutuoktinio nuolatinė gyvenamoji vieta – Santuokos nutraukimas)*, C-289/20, EU:C:2021:955, 35, 44 ir 56 punktus).

- 30 Atsižvelgiant į tikslą užtikrinti, kad egzistuočių faktinis ryšys su valstybe nare, kurios teismai vykdo šią jurisdikciją, pareiškėjo, kuris yra šios valstybės narės pilietis ir kuris dėl santuokos krizės išvyksta iš poros bendros įprastinės gyvenamosios vietos ir nusprendžia grįžti į savo kilmės šalį, padėtis iš esmės nėra panaši į pareiškėjo, kuris neturi minėtos valstybės narės pilietybės ir į ją persikelia po tokios krizės, padėtį.
- 31 Iš tiesų pirmuoju atveju, nors sutuoktinio pilietybės nepakanka siekiant nustatyti, ar tenkinami Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje nustatyti kriterijai, vis dėlto jau galima įvertinti šio sutuoktinio ryšį su atitinkama valstybe nare vien dėl to, kad jis yra šios valstybės narės pilietis ir kad jį su šia valstybe neišvengiamai sieja instituciniai ir teisiniai ryšiai bei paprastai kultūriniai, kalbiniai, socialiniai, šeiminiai ar turtiniai ryšiai. Todėl toks ryšys jau gali padėti nustatyti faktinį ryšį, kuris turi sieti pareiškėją su valstybe nare, kurios teismai vykdo šią jurisdikciją.
- 32 Šį vertinimą patvirtina A. Borrás parengtos aiškinamosios ataskaitos dėl Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų santuokos bylose pripažinimo ir vykdymo (vadinamoji Briuselio II konvencija) (OL C 221, 1998, p. 1), kuria remtasi rengiant Reglamento Nr. 2201/2003 tekstą, 32 punkte išdėstyti svarstymai. Iš tiesų, remiantis šiais svarstymais, pilietybės kriterijumi, kuris dabar pateiktas Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje, „užtikrinama, kad jau egzistuočių ryšys su atitinkama valstybe“.
- 33 Paprastai taip nėra tuo atveju, kai dėl santuokinės krizės sutuoktinis nusprendžia persikelti į valstybę narę, kurios pilietis jis nėra. Iš tiesų dažniausiai šis sutuoktinis iki santuokos niekada nebūna su šia valstybe nare turėjęs panašių į jos piliečio ryšių. Todėl pareiškėjo ir valstybės narės, kurios teismai vykdo jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, ryšio intensyvumo laipsnis gali būti pagrįstai nustatytas remiantis kitais veiksniais, kaip antai reikalavimu nagrinėjamu atveju, kad pareiškėjas prieš pat prašymo padavimą šios valstybės narės teritorijoje būtų pragyvenęs pakankamai ilgą laikotarpį – bent vienus metus.
- 34 Be to, skirtumas, susijęs su minimaliu faktinio pareiškėjo gyvenamosios vietos valstybės narės, kurios teismai vykdo šią jurisdikciją, teritorijoje prieš pat prašymo padavimą laikotarpiu, atsižvelgiant į tai, ar pareiškėjas yra šios valstybės narės pilietis, grindžiamas objektyvia aplinkybe, kuri neišvengiamai žinoma pareiškėjo sutuoktiniui, t. y. jo sutuoktinio pilietybe.
- 35 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nuo tada, kai sutuoktinis dėl santuokinės krizės išvyksta iš poros įprastos gyvenamosios vietos ir grįžta į savo pilietybės valstybės narės teritoriją, kad joje nustatytų savo įprastą gyvenamąją vietą, kitas sutuoktinis gali tikėtis, kad prireikus šios valstybės narės teismuose bus paduotas prašymas nutraukti santuokos ryšius.
- 36 Kadangi šio kito sutuoktinio teisinio saugumo užtikrinimas bent jau iš dalies garantuojamas instituciniu ir teisiniu ryšiu, kurį sukuria jo sutuoktinio pilietybė valstybės narės, kurios teismai vykdo jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, atžvilgiu, nėra akivaizdžiai netinkama, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų atsižvelgęs į tokį ryšį, kai nustatė iš pareiškėjo reikalaujamą faktinio gyvenimo šios valstybės narės, kurios pilietis jis yra, teritorijoje laikotarpį, nes tas pats ryšys atskiria pastarojo pareiškėjo padėtį nuo pareiškėjo, kuris neturi atitinkamos valstybės narės pilietybės, padėties.
- 37 Žinoma, Sąjungos teisės aktų leidėjo Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje ir šeštoje įtraukose atliktas atskyrimas grindžiamas prezumpcija, kad pilietis iš esmės bus labiau susijęs su savo kilmės šalimi nei asmuo, kuris nėra atitinkamos valstybės pilietis.

- 38 Vis dėlto atsižvelgiant į tikslą užtikrinti, kad egzistuotų faktinis pareiškėjo ir valstybės narės, kurios teismai vykdo jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, ryšys, Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje numatyto pareiškėjo pilietybe grindžiamo kriterijaus objektyvumas negali būti ginčijamas nekeliant abejonių dėl Sąjungos teisės aktų leidėjo diskrecijos, kuria naudojantis nustatytas šis kriterijus.
- 39 Be to, Teisingumo Teismas dėl suinteresuotojo asmens pilietybe grindžiamo kriterijaus yra pripažinęs, kad nors esant ribinėms situacijoms bendras ir abstraktus reglamentavimas kelia nepatogumų, Sąjungos teisės aktų leidėjo negalima kritikuoti už sprendimą suskirstyti į kategorijas, jeigu toks skirstymas pagrįstas objektyviais veiksniais, todėl, atsižvelgiant į juo siekiamą tikslą, nėra diskriminacinis (pagal analogiją žr. 1980 m. spalio 16 d. Sprendimo *Hochstrass / Teisingumo Teismas*, 147/79, EU:C:1980:238, 14 punktą ir 2010 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Gualtieri / Komisija*, C-485/08 P, EU:C:2010:188, 81 punktą).
- 40 Nagrinėjamu atveju negalima kritikuoti Sąjungos teisės aktų leidėjo dėl to, kad, kiek tai susiję su *forum actoris* jurisdikcijos taisyklės taikymu, jis iš dalies rėmėsi pareiškėjo pilietybės kriterijumi, siekdamas, kad būtų lengviau nustatytas faktinis ryšys su valstybe nare, kurios teismai vykdo jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, ir ieškovo, kuris yra šios valstybės narės pilietis, ieškinio dėl atitinkamų santuokinių ryšių nutraukimo priimtinumą susiejo su išankstiniu gyvenimo šalyje laikotarpiu, kuris yra trumpesnis už laikotarpį, reikalaujamą iš ieškovo, kuris nėra tos valstybės narės pilietis.
- 41 Darytina išvada, kad, atsižvelgiant į tikslą užtikrinti, kad egzistuotų faktinis pareiškėjo ir valstybės narės, kurios teismai vykdo jurisdikciją priimti sprendimą dėl atitinkamų santuokos ryšių nutraukimo, ryšys, Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje ir šeštoje įtraukose Sąjungos teisės aktų leidėjo atliktas atskyrimas remiantis pareiškėjo pilietybe nėra pagal SESV 18 straipsnį draudžiamas skirtingas požiūris dėl pilietybės.
- 42 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: SESV 18 straipsnyje įtvirtintas nediskriminavimo dėl pilietybės principas turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį nedraudžiama, kad valstybės narės, kurios teritorijoje yra įprastinė pareiškėjo gyvenamoji vieta, teismų jurisdikcija, kaip antai numatyta Reglamento Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje, būtų siejama su minimalia pareiškėjo gyvenimo šalyje trukme prieš pat prašymo padavimą, kuri yra šešiais mėnesiais trumpesnė nei šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje įtraukoje numatyta gyvenimo šalyje trukmė dėl to, kad suinteresuotasis asmuo yra tos valstybės narės pilietis.

Dėl antrojo klausimo

- 43 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, nereikia nagrinėti antrojo klausimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 44 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

SESV 18 straipsnyje įtvirtintas nediskriminavimo dėl pilietybės principas turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį nedraudžiama, kad valstybės narės, kurios teritorijoje yra įprastinė pareiškėjo gyvenamoji vieta, teismų jurisdikcija, kaip antai numatyta 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, 3 straipsnio 1 dalies a punkto šeštoje įtraukoje, būtų siejama su minimalia pareiškėjo gyvenimo šalyje trukme prieš pat prašymo padavimą, kuri yra šešiais mėnesiais trumpesnė nei šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkto penktoje įtraukoje numatyta gyvenimo šalyje trukmė dėl to, kad suinteresuotasis asmuo yra tos valstybės narės pilietis.

Parašai.

ⁱ 21 punkte kalbinio pobūdžio pataisymas padarytas paskelbus šį tekstą pirmą kartą.